

Anne Sofie Allarps tale til årets studenter

Taler

Anne Sofie Allarp
Kronikredaktør på Berlingske

Dato

19. juni 2023

Sted

Danmarks Radio, P1 Morgen

Omstændigheder

Radioprogrammet P1 Morgen bad en række "voksne" meningsdannere holde en radiotale for årets studenter.

Kære studenter,

Tillykke med jeres eksamen.

Tillykke med, at I har en lang fremtid foran jer i en verden, hvor flere end nogensinde rundt omkring på kloden har ressourcer til at leve et godt liv.

Det gode liv er ikke et nulsumsspil, – jo flere, der lever det, jo flere byder ind med deres talent og ressourcer til gavn for alle.

Det er entydigt godt.

Tillykke med at være unge i en verden, der giver jer større frihed til selv at definere jeres liv, end alle generationer før jer havde.

I skal tage den frihed og skabe (jer) jeres eget liv, fri for andres forventninger.

Og det kan I godt.

Særligt, hvis I er kloge nok til at styre uden om følgende syv store misforståelser i tiden:

Den første store misforståelse er, **at demokrati handler om at have flertallet.**

Det gør det ikke.

Demokrati er et system, der stækker flertallets eller de stærkes ellers absolutte magt - gennem frie valg, og et system af tæk og balancer.

Det er essensen af demokratiet.

Demokratiet baserer sig på værdier for individets ret og friheder overfor staten og flertallet.

Og på principper for ret og retfærdighed og god regeringsførelse, der er nedarvet gennem årtusinder.

Det er tankegods, I har en forpligtelse til at videreføre. - Ikke underminere, som det ses så mange steder i dag.

Misforståelse nummer to **er, at den demokratiske samtale handler om at fortrænge det modstående synspunkt.** Det gør den ikke.

Den demokratiske samtale handler om at **TÅLE** det modstående synspunkt og møde det med argumenter, og ikke med aflysning eller »cancelling«, som det også hedder på moderne dansk.

Og det betyder, at I skal øve jer i at lytte og fremføre argumenter, der baserer sig på akkumuleret viden, logik og beviser, - og i at beskrive det tankesæt og værdisæt ud fra hvilket, I argumenterer.

For en af jeres generations største udfordringer er at få genintroduceret og sikret samtalen i det offentlige rum.

Tredje store misforståelse i tiden er **at klimaet kræver, at den globale vækst indstilles.** Det er forkert og faktisk også farligt.

Dette århundredes udfordring består i at omstille energiforsyning og ressourceforbrug i respekt for stabilitet, udvikling og de fattigste dele af klodens ret til at leve et værdigt liv.

Klodens opvarmning er en meget alvorlig udfordring, men den skal ikke mødes med panik. Klimaet vil belastes yderligere af de forstyrrelser, der følger af

politiske revolutioner, selvtægt eller sammenbrud i samfundets sammenhængskraft.

Omstillingen kræver **klogskab og afbalancerede politikker**, politisk vilje og ikke mindst handling. Det er her jeres generation skal lægge kræfterne.

Misforståelse nummer fire **i tiden er, at viden, den fri forskning, kunsten og de lange uddannelser er mindre vigtige i dag.**

Det modsatte er faktisk tilfældet.

Oplysning, menneskelig erkendelse og den humanistiske kulturarv er vigtigere end nogensinde.

I studenter lever allerede i en tid, hvor flere tendenser konspirerer om at fjerne mening og sandhed fra det offentlige rum.

I politik har behovet for at kontrollere budskabet, og ikke sjældent at unddrage sig ansvaret, resulteret i, at de politiske budskaber fremstår meningsfrie. - Ofte som løsthængende, og i sammenhængen næsten absurde udsagn.

Fremmede magter har allerede en intensiv desinformationsindsats rettet mod lande som Danmark, der har til formål at nedbryde mening, fælles sandhed og indbyrdes tillid.

Kunstig intelligens er på dette stadie fuld af vås og nonsens, der er præsenteret meget overbevisende.

Og de sociale medier er fulde af civile og aktivistiske bevægelser, der virker via fundamentalistiske, reduktionistiske budskaber og ofte antidemokratiske bøllemetoder.

Jeres generation vil skulle kæmpe for et intellektuelt fodfæste og overblik. Det betyder, at I skal have mere viden, mere erkendelse og mere dannelse, ikke mindre.

Femte store misforståelse i tiden er – **at jeres identitet er vigtig. Det er den overhovedet ikke.**

I skal vide, at tidligere generationer kæmpede for at slippe for at blive identificeret med den samfundsgruppe, de var født ind i og tilhørte.

De kæmpede for at blive set som et menneske.

Jeres hud- og hårfarve, religion, køn, kønsidentifikation og seksuelle præferencer, må I ikke forveksle med jeres personlighed.

Den person, der kigger på jer i spejlet, er et komplekst produkt af sin arv, omgivelser, temperament, sine interesser, sine tanker, sine unikke talenter og sine følelser.

Se det menneske i jer selv - og se det andre.

Misforståelse nummer seks i tiden er **at vores danske velfærdsstat er synonym med tryghed**. Det er naturligvis langt fra tilfældet.

For den enlige mor på sygedagpenge i jobcenteret,

for forældreparret med det autistiske barn,

for det unge par, som på forhånd er dømt uegnede som forældre, er velfærdsstaten ikke et trygt sted.

For det store, brede flertal er velfærdsstaten noget, der leverer diskutabel service mod halvdelen af ens indkomst og store dele af ens privatliv.

Jeres generation vil have en voksende forsørgerbyrde og i stigende grad skulle forholde jer til meningen med de statslige funktioner.

Den samtale kan I godt begynde at tage allerede nu.

Sidste store misforståelse i tiden er – **at jeres lykke afhænger af andres opførsel, anerkendelse og handlinger**.

Tror I det, bliver I aldrig lykkelige.

Det hele handler om at vinde sin egen accept og anerkendelse.

Når I gør det, kommer overskuddet til at rumme andre.

Og det er den mellemmenneskelige egenskab, som I vil få mest brug for.

Så gå ud i verden og prøv at leve et liv, hvor I hver dag arbejder for at respektere og imponere jer selv.

Tillykke igen, jeg glæder mig til at følge jer.

Kilde

Tilsendt af taler

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

Translokations-/dimissionstale

Relateret

Anna Libaks tale til årets studenter
21. juni 2023

Lotte Folke Kaarsholms tale til årets studenter
20. juni 2023

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/anne-sofie-allarps-tale-til-arets-studenter>